

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 148/21
Luxemburg, 2 septembrie 2021

Hotărârea în cauza C-350/20
O. D. și alții/Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)

Resortisanții din țări terțe care dețin un permis unic de muncă obținut în temeiul legislației italiene care transpune o directivă a Uniunii au dreptul să beneficieze de o alocație de naștere și de o alocație de maternitate, astfel cum sunt prevăzute de reglementarea italiană

Autoritățile italiene au refuzat acordarea unei alocații de naștere și a unei alocații de maternitate mai multor resortisanți din țări terțe care locuiesc legal în Italia și care dețin un permis unic de muncă obținut în temeiul legislației italiene ce transpune Directiva 2011/98. Acest refuz a fost motivat prin faptul că, contrar cerințelor prevăzute de Legea nr. 190/2014 și de Decretul legislativ nr. 151/2001, aceste persoane nu dețin statutul de rezident pe termen lung.

Astfel, în temeiul Legii nr. 190/2014, care instituie o alocație de naștere pentru fiecare copil născut sau adoptat, alocația este plătită lunar resortisanților italieni, resortisanților din alte state membre, precum și resortisanților din țări terțe care dețin un permis de ședere pentru rezidenți pe termen lung, cu scopul de a încuraja natalitatea și de a contribui la cheltuielile de susținere a acesteia. Decretul legislativ nr. 151/2001 acordă dreptul la alocația de maternitate pentru orice copil născut după 1 ianuarie 2001 sau pentru orice minor plasat în vederea adopției sau adoptat fără plasament, femeilor care au reședința în Italia și care sunt resortisanți ai acestui stat membru sau ai unui alt stat membru al Uniunii sau care dețin un permis de ședere pentru rezidenți pe termen lung.

Resortisanții din țări terțe vizați au contestat acest refuz la instanțele italiene. În cadrul acestor litigii, Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație, Italia), considerând că regimul alocației de naștere încalcă în special mai multe dispoziții din Constituția italiană, a sesizat Corte costituzionale (Curtea Constituțională, Italia) cu chestiuni de constituționalitate referitoare la Legea nr. 190/2014, sub aspectul că această lege condiționează acordarea alocației resortisanților din țări terțe de cerința de a deține statutul de rezident pe termen lung. Pentru aceleași motive, această din urmă instanță a fost sesizată și cu o chestiune de constituționalitate cu privire la Decretul legislativ nr. 151/2001 în legătură cu alocația de maternitate.

Întrucât a considerat că interzicerea discriminărilor arbitrare și protecția maternității și a copilului, asigurate de Constituția italiană, trebuie interpretate în lumina indicațiilor obligatorii date de dreptul Uniunii, Corte costituzionale a solicitat Curții să precizeze întinderea dreptului de acces la prestații sociale, recunoscut de articolul 34 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, și a dreptului la egalitate de tratament în domeniul securității sociale conferit de articolul 12 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2011/98 pentru lucrătorii din țări terțe.

¹ Directiva 2011/98/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind o procedură unică de solicitare a unui permis unic pentru resortisanții țărilor terțe în vederea șederii și ocupării unui loc de muncă pe teritoriul statelor membre și un set comun de drepturi pentru lucrătorii din țările terțe cu ședere legală pe teritoriul unui stat membru (JO 2011, L 343, p. 1).

² Acești lucrători sunt cei menționați la articolul 3 alineatul (1) literele (b) și (c) din directiva menționată, și anume, în primul rând, resortisanții din țări terțe care au fost admiși într-un stat membru în alt scop decât cel al ocupării unui loc de muncă, cărora li se permite să ocupe un loc de muncă și care dețin un permis de ședere în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1030/2002 al Consiliului din 13 iunie 2002 de instituire a unui model uniform de permis de ședere

În hotărârea sa, pronunțată în Marea Cameră, Curtea confirmă dreptul resortisanților din țări terțe care dețin un permis unic de a beneficia, conform articolului 12 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2011/98, de o alocație de naștere și de o alocație de maternitate, astfel cum sunt prevăzute de reglementarea italiană.

Aprecierea Curții

Într-o primă etapă, Curtea precizează că, dat fiind că articolul 12 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2011/98 concretizează dreptul de acces la prestații de securitate socială prevăzut la articolul 34 alineatele (1) și (2) din Carta drepturilor fundamentale, trebuie să se analizeze întrebarea referitoare la conformitatea reglementării italiene cu dreptul Uniunii doar din perspectiva a acestei directive.

Într-o a doua etapă, întrucât domeniul de aplicare al acestei dispoziții din directivă, care face trimitere la Regulamentul nr. 883/2004³, este determinat de acesta din urmă, Curtea verifică dacă alocația de naștere și alocația de maternitate în discuție constituie prestații care fac parte din ramurile securității sociale enumerate la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament.

Referitor la alocația de naștere, Curtea arată că această alocație este acordată automat gospodăriilor care îndeplinesc anumite criterii obiective definite de lege, independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale ale solicitantului. Este vorba despre o prestație în numerar menită mai ales să reducă, prin intermediul unei contribuții publice la bugetul familial, cheltuielile legate de întreținerea unui copil nou-născut ori adoptat. Curtea a tras de aici concluzia că această alocație constituie o prestație familială în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (j) din Regulamentul nr. 883/2004.

În ceea ce privește alocația de maternitate, Curtea subliniază că ea se acordă sau se refuză ținând seama, pe lângă lipsa unei indemnizații de maternitate în legătură cu un raport de muncă sau cu exercitarea unei profesii liberale, de resursele gospodăriei din care face parte mama, pe baza unui criteriu obiectiv și definit de lege, și anume indicatorul situației economice, fără ca autoritatea competentă să poată ține seama de alte circumstanțe personale. În plus, această alocație se raportează la ramura securității sociale prevăzută la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 883/2004.

Curtea concluzionează că alocația de naștere și alocația de maternitate fac parte din ramurile securității sociale pentru care resortisanții din țări terțe menționați la articolul 3 alineatul (1) literele (b) și (c) din Directiva 2011/98 beneficiază de dreptul la egalitate de tratament prevăzut de această directivă.

Ținând cont că Italia nu a utilizat posibilitatea oferită de directivă statelor membre de a limita egalitatea de tratament⁴, Curtea consideră că reglementare națională care exclude acești resortisanți din țări terțe de la beneficiul respectivelor alocații nu este conformă cu articolul 12 alineatul (1) litera (e) din această directivă.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

pentru resortisanții țărilor terțe (JO 2002, L 157, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 242), și, în al doilea rând, resortisanților din țări terțe care au fost admisi într-un stat membru în scopul ocupării unui loc de muncă.

³ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO 2004, L 166, p. 1, rectificare în JO 2004, L 200, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82).

⁴ Această posibilitate este prevăzută la articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/98.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536